

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ВИРОБНИЧО- ГОСПОДАРСЬКИХ СТРУКТУР В УКРАЇНІ

Андрушко Н.І.

Національний університет «Львівська політехніка»

Найважливіше завдання української економіки на сьогоднішньому етапі полягає в інтеграції у світовий економічний простір за умов інтенсивного інноваційного розвитку за рахунок використання наукового потенціалу та комплексної державної підтримки (визначення пріоритетів розвитку економіки, створення передумов для функціонування інноваційної інфраструктури, розробка та прийняття законодавчо – нормативних актів щодо механізму управління науково-технічною сферою, зростання витрат із державного бюджету на фінансування наукових досліджень, залучення фінансових ресурсів фінансово-кредитної сфери, надання податкових, митних та валютних преференцій).

Теоретично-прикладні аспекти інноваційного розвитку виробничо-господарських структур досліджували вітчизняні науковці (Б. Патон, В. Гець, С. Ілляшенко, А. Козаченко, М. Кизим, А.М. Крупка, Н. Чухрай та ін.), зарубіжні теоретики (Й. Шумпетер, П.Друкер, М.Портер, Б.Санто, І.Ансоф, В. Кінг), російські дослідники (Б.Т вісс, Ю.Морозов, М.Хучек, І.Патов, В.Мединський та ін.)

Протягом останніх років спостерігається зростання ролі держави у формуванні науково-технічних програм, їх фінансуванні і організаційному забезпеченні. Загальні витрати США на НДДКР склали в 1995 р. 178,6 млрд. дол. і в 1996 р. - 184,3 млрд. дол., або 2,4 - 2,5 % ВВП. У 2000 році ця частка зросла до 2,8 %. В Японії, Німеччині та Італії частка витрат на НДДКР складала 2,9; 2,7 і 1,7% ВВП відповідно. Передбачається, що до 2015 р. вона зросте в цих країнах до 3,3; 2,9; 2,3 % відповідно. Частка витрат на цю сферу у ВВП Японія знаходиться на рівні США, Англія вкладає в НДДКР 2,3 %, Франція - 2,4 %, Швеція - 2,8 %, Канада - 1,4 %, Росія 0,5 ВВП. У Японії головним джерелом фінансування інновацій є приватний сектор, хоча основні напрямки науково-технічного прогресу визначаються державою. Така тенденція має місце для більшості країн (Південна Корея, Швейцарія, Бельгія і Люксембург, Швеція, США, Німеччина, Великобританія, Ірландія, Франція). Лише у Росії наука на 95 % фінансується за рахунок державного бюджету [2].

На жаль, рівень фінансування науково-дослідних розробок в Україні суттєво відстає від подібних показників в інших країнах (табл.1).

Таблиця 1

Витрати з Держбюджету на наукову та науково-технічну діяльність [3]

	1990	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Витрати на науку і науково-технічну діяльність (% від ВВП)	2,3	0,34	0,50	0,34	0,41	0,31	0,28

Окрім хоча б часткового фінансування інноваційної сфери державою важливим завданням є створення сприятливого клімату для інноваційних перетворень, що полягають у супутньому залученні позабюджетних інвестицій у банків та комерційних структур, проведення відповідної фінансово – кредитної, амортизаційної та податкової політики.

Розглядаючи проблему фінансування інноваційного розвитку в Україні потрібно зазначити, що альтернативними джерелами можуть бути: власні фінансові кошти (прибуток, амортизація, накопичення, утворені в результаті господарської діяльності); залучені фінансові ресурси (емісія акцій, добровісний внески); позикові фінансові кошти у вигляді кредитів (довгострокові кредити традиційні довгострокові та нетрадиційні: лізинг, форфейтинг, франчайзинг), безвідсоткові позики; дольова участь у заснуванні спільних підприємств; кошти отримані від розміщення облігацій; прямі іноземні інвестиції.

Перспективним джерелом фінансування інноваційного розвитку виробничо-господарських структур є використання форфейтингу, оскільки терміни погашення векселів, які підписує інвестор є рівномірно розподілені в часі, що дає можливість пролонгувати платежі.

Франчайзинг є найповнішою фінансовою схемою в інноваційній діяльності, оскільки передбачає тиражування інновацій та можливість передачі інноватору нематеріальних активів. Це оптимальна форма поєднання переваг кредиту і лізингу.

1. Гриньова В.М., Гриньов А.В. *Проблеми інноваційного розвитку промислових підприємств: Монографія.-Х.: ВД „Інжсек”, 2006. -336 с.*
 2. Пилипенко В.В., Чумаков Л.Д. *Створення інноваційної моделі взаємодії науки, освіти, бізнесу і влади в Придніпровському регіоні : Монографія.-Х.: ВД „Інжсек”, 2006. -336 с.* 3. *[Електронний ресурс]. –*

Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>. 4. Йохна М.А., Стадник В.В. Економіка і організація інновацій.-К.:Видавничий дім "Академія". 2005. -472 с.

ФАКТОРИ, ЩО ВИЗНАЧАЮТЬ РІВЕНЬ ЕКОНОМІЧНОЇ ДОВІРИ МІЖ КОНТРАГЕНТАМИ

Бонєцький О.О.

Національний університет "Львівська політехніка"

Про довіру в економічній площині прийнято говорити лише тоді, коли виникають проблеми у виконанні зобов'язань якимось із учасників економічних відносин – на мікрорівні, або економічної інституції – на макрорівні. Термін «довіра» є омонімом, має багато різних значень, що ускладнює вивчення ролі довіри у людському житті. З метою точного відображення результатів необхідно у кожному з досліджень детально прописувати те значення, яке було взяте за основу.

Встановлено, що термін довіра включає такі значення: структура [особистості]; диспозиція, ставлення, почуття, очікування, віра, намір [4]. Економісти асоціюють довіру із впевненістю у надійності економічного об'єкта і надають цій категорії такого значення:

1) впевненість у надійності економічного об'єкта, що ґрунтується на уявленні або знанні про нього і пов'язана зі здатністю передбачати, прогнозувати чи впливати на дії цього об'єкта [2, с. 103].

2) ставлення до суб'єктів та інститутів, що виражає міру впевненості у відповідності їхньої поведінки уявленням про образ їхніх дій, включених через різні форми спільно-розділеної діяльності у процес досягнення мети, без актуалізації підстав відшкодування витрат, еквівалентності та прибутковості (дохідності) [1, с. 26].

Діяльнісний характер довірчих відносин в економічній сфері В. С. Куриляк пов'язала із такою категорією як «економічна воля», під якою розуміється механізм самоорганізації особистості [3, с. 139].

У даному дослідженні за основу буде взяте перше твердження [2, с. 103].

Економічну довіру досліджували О.С. Кузьмін, В.М. Геєць, В.С. Куриляк, Ф. Фукуяма та інші, які у своїх працях розкрили типи